

Nulägesutredning

Hållbar utveckling 2020

Sollefteå kommun

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Omvärldsanalys.....	3
Internationell och nationell nivå.....	3
SDG index Sverige 2019.....	3
Nationella initiativ och agerande.....	4
Lagar, mål och andra relevanta direktiv värda att nämna;	6
Regional och kommunal nivå.....	7
Invärldsanalys.....	9
Kommunens vision och övergripande målbild.....	9
Hållbarhet och kommunens fem fokusområden.....	11
Utbildning.....	11
Livsmiljö	11
Förutsättningar för kompetensförsörjning, arbete och tillväxt.....	11
Omsorg.....	12
Service.....	12
Styrande dokument för kommunens hållbarhetsarbete	12
Nuläge för hållbar utveckling i Sollefteå kommun 2020	13
Sammanfattat lokalt nuläge för globala målen.....	13
Nuläge om verksamhetsstyrning för hållbarhetsarbete	14
Nuläge om processen för hållbar utveckling.....	15
Bilagor.....	17
Strategisk utvecklingsplan för hållbar utveckling – en översiktsbild inklusive tidsplan och ansvarsfördelning.	17
Sollefteå kommuns arbete för en hållbar utveckling 2020.....	17
Hållbarhetsbokslut 2020 – samlad statistik från Kolada kopplad till Agenda 2030	17
Referenser.....	17

Inledning

Bakgrund är att förvaltningen har fått uppdrag i verksamhetsplan och budget för 2020-2022 beslutat under fokusområden 2 Livsmiljö att ta fram en strategi för Agenda 2030 med fokus på miljömålen.

Efter dialog med ledningsgrupp samt internt uppstartad styrgrupp för hållbar utveckling är uppdraget utvecklat att göra en nulägesutredning för de 17 globala målen Agenda 2030 genom en analys av de utvalda nyckeltal som finns kopplade till Agenda 2030 målen i Kolada.

Utredningen är ett nuläge som kommer ligga till grund för ett antal lokala strategiska mål inom hållbarhetsområdet samt för att genomföra en utvecklingsresa att integrera de globala målen i Agenda 2030 med den ordinarie kommunala verksamheten samt i rådande styrdokument med budget.

Syftet med nulägesutredningen är att ta fram en sammanfattande bild på var Sollefteå kommun står i jämförelse med andra likvärdiga kommuner i landet i bestämda nyckeltal från Kolada som är kopplade till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Rapporten avslutas med en sammanfattad bild över vilka mål som Sollefteå kommun idag är grön, gul eller rödmarkerad i jämförelse med andra likvärdiga landsbygskommuner och befolkningsstorlek, samt förslag på fortsatt arbete med att integrera de globala målen i Agenda 2030 i kommunens verksamheter.

Hållbarhetsbokslut 2020 Sollefteå kommun är varje globalt mål jämförd med andra landsbygdskommuner enligt statistik som är samlad i en jämförelseanalys i Kolada, och en översiktlig analys för att redogöra vilka kommunala verksamheter som respektive målet anknyter till och kan utvecklas i.

Målsättningen i Sollefteå kommuns arbete med hållbar utveckling idag är ett lokalt operativt hållbarhetsarbete som leder till kontinuitet och till ständiga förbättringar för en hållbar samhällsutveckling i hela Sollefteå kommun.

En översiktsbild beskriver processen om ständiga förbättringar i en strategisk utvecklingsplan för hållbar utveckling för en hållbar framtid i Sollefteå kommun 2025.

Omvärldsanalys

Internationell och nationell nivå

Världens länder beslutade år 2015 att anta en gemensam univertiell agenda för en hållbar samhällsutveckling, där alla tre dimensioner för hållbar utveckling finns representerad. Resultatet blev Agenda 2030 med de 17 globala målen.

Regeringen har tagit fram en nationell handlingsplan 2018-2020 för Agenda 2030. I såväl delegationen som regeringens handlingsplan framhåller att kommuner och regioner har centrala roller i genomförandet av Agenda 2030 och att det är angeläget att genomslaget för Agenda 2030 fortsätter att öka i flera kommuner, och att fler kommuner integrerar arbetet med hållbar utveckling och Agenda 2030 i sin ordinarie styrning och ledning (Persson & Poussart, 2020). Under rubriken Om Agenda 2030 finns mer bakgrund till Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen (Finansdepartementet/kommunikationsavdelningen, 2018).

Fokusområden i regeringens handlingsplan är;

- ett jämlikt och jämställt samhälle, hållbara samhällen,
- en samhälllig, cirkulär och biobaserad ekonomi,
- ett starkt näringsliv med hållbart företagande,
- hållbar och hälsosam livsmedelskedja och
- stärkt kunskap och innovation.

SDG index Sverige 2019

The SDG index score¹ ranker hur nära världens länder är att nå de globala hållbarhetsmålen. Sverige är näst bäst med ett värde på 85, vilket indikerar att vi till 85 procent ser ut att nå målen. 2017 låg Sverige på första plats, Finland och Danmark har placerat sig i toppen av rankingen 2019. Dock tillsammans med övriga OECD-länder² är vi längst ifrån att nå de globala målen som kopplar till miljö- och klimatområdet (Persson & Poussart, 2020).

SCB har det nationella uppdraget att följa upp hur Sverige lever upp till agendan. Visar i den uppföljning att ojämlikheten mellan grupper inte minskar, likaså minskar inte våld och kränkningar i samhället. Fler exempel är att den fysiska hälsan förbättras medan den psykiska ohälsan ökar. SCB framhåller tydligt att vi inte uppnår de målsättningar vi har i de nationella miljömålen (SCB, 2019).

---

¹ SDG index score – tas fram av Sustainable Development Solutions Network, SDSN som vägledning och guide för prioriteringar.

² OECD – länder, organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, är en internationell organisation för utbyte av idéer och erfarenheter inom områden som påverkar den ekonomiska utvecklingen mellan industriella länder med demokrati och marknadsekonomi, främst i de 35 medlemsländerna. Sverige är en av medlemsländerna.

Enligt uppgifter från FN-förbundet har Sverige framgångar med en positiv ”grön” utveckling i 9 av de 17 globala målen. De globala hållbarhetsmål som Sverige når bäst är mål 1 Ingen fattigdom, mål 3 Hälsa och välmående samt mål 7 Hållbar energiproduktion medan de globala mål som lyser rödast och har avgörande utmaningar är mål 12 Hållbar konsumtion och produktion, och mål 13 Bekämpa klimatförändringarna för att lyckas nå en hållbar samhällsutveckling (SCB, 2019).

Det finns även fler samhällsutmaningar till exempel i mål 2 att vi är felvärda i Sverige. I Sverige ökar andelen människor som diagnostiseras för fetma. Även i mål 4 gällande skolprestationer sjunker resultaten i de vetenskapliga ämnen, vilket sker främst i socio-ekonomiskt utsatta områden som inte klara satta mål i skolan (SCB, 2019).

Nationella initiativ och agerande

Regeringen har ambitionen att Sverige ska vara ledande i arbetet med att genomföra Agenda 2030. Under år 2020 lägger regeringen fram en proposition i syfte att skapa en bredare parlamentarisk förankring i riksdagen gällande de globala hållbarhetsmålen. Agenda 2030-delegationen har på regeringens uppdrag tagit fram ett förslag till hur Agenda 2030 ska genomföras och dessa förslag är underlag till propositionen (Lövin & Löven, 2020).

Det finns goda förutsättningar och argument att knyta samman de tre dimensionerna ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet genom till exempel det svenska miljömålssystemet, folkhälsomål och lag om god ekonomisk hushållning samt strategi för en cirkulär ekonomi med Agenda 2030.

Det svenska miljömålssystemet beskriver tillståndet i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till (Naturvårdsverket, o.a., 2020). År 2019 har inget av de tolv miljökvalitetsmålen som Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen bedömt på regional nivå uppnåtts (Bjurhall, RUS Länsstyrelserna REgional Utveckling och samverkan, 2019) (Bjurhall & Frejarö, Regional årlig miljömålsuppföljning 2019 i Västernorrland, 2019). Naturvårdsverket samordnar och Skogsstyrelsen samt länsstyrelserna följer upp målen årligen med stöd av indikatorer.

Miljömålen frisk luft och grundvatten av god kvalite är nära att nå dock är utvecklingen oförändrad. Det enda målet som har en positiv utveckling är God bebyggd miljö. Flera kommuner arbetar aktivt med Giftfri miljö/vardag och medvetenheten kring kemikaliefrågor ökar.

Den tidigare positiva utsläppsminskningstrenden för miljömålet Begränsad klimatpåverkan har dessvärre brutits och förnyade krafttag krävs i arbetet med att minska utsläppen, särskilt från transporter och industri (Bjurhall & Frejarö, Regional årlig miljömålsuppföljning 2019 i Västernorrland, 2019). 16 Mton kommer från transporter, 17 Mton kommer från industrin, 7 Mton kommer från jordbruket, 6 Mton kommer från energi och övrigt bidrar till 6 Mton koldioxidutsläpp årligen i Sverige (Naturvårdsverket, Panorama – ett verktyg som visualiserar klimatomställningen, 2020).

I arena Mötesplats för social hållbarhet, har det tagits fram en beskrivning av ett socialt hållbart samhälle.

- Ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader
- Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.

Några av de mest grundläggande faktorerna för god hälsa är ekonomisk och social trygghet, framtidstro och känslan av sammanhang. SKR nämner mål som bidrar till detta är:

- minskad fattigdom (mål 1)
- arbete och ekonomisk tillväxt (mål 8)
- säkra och trygga städer (mål 11)
- minskade klimatförändringar (mål 13)
- fred och inkluderande samhällen (mål 16)

Agenda 2030 kan därför bidra till ökad förståelse för behovet av ett långsiktigt systematiskt arbete för en god och jämlik hälsa. Agenda 2030 underlättar för olika aktörer att se sin roll för en god hälsoutveckling och lyfta hälsoaspekten i alla politikområden (SKR, 2020).

Kommunallagen säger att en god ekonomisk hushållning ska alla kommuner ha i all sin verksamhet. Definitionen av vad som är god hushållning behöver utgå från den egna situationen och de egna förutsättningarna för ekonomi och verksamhet (Finansdepartementet, 2020).

Regeringen har tagit fram en strategi för cirkulär ekonomi som har en vision att ett samhälle där resurser används effektivt i giftfria cirkulära flöden och ersätter jungfruliga material. Övergripande mål i strategin är omställning till en cirkulär ekonomi ska bidra till att nå miljö- och klimatmålen, samt de globala målen i Agenda 2030 (Regeringskansliet, 2020).

Viktiga aktörer för omställning till cirkulär ekonomi är bland annat offentlig sektor och kommunerna. Kommunerna kan bland annat genom information, innovation och teknikutveckling främja en avfallshantering som bidrar till cirkulära och fossilfria materialflöden (Regeringskansliet, 2020).

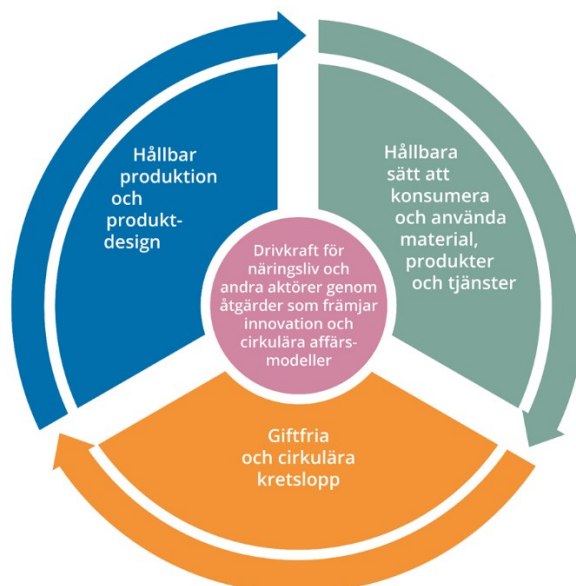
Fokusområden i strategin för cirkulär ekonomi är:

1. Cirkulär ekonomi genom hållbar produktion och produktdesign
2. Cirkulär ekonomi genom hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster
3. Cirkulär ekonomi genom giftfria och cirkulära kretslopp
4. Cirkulär ekonomi som drivkraft för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärmodeller.

Lagar, mål och andra relevanta direktiv värda att nämna;

- **Klimatlag (2017:720)** ”Trädde i kraft 1 januari 2018, med syfte att skapa en tydlig och sammanhängande klimatpolitik för att säkerställa långsiktiga förutsättningar för näringsliv och samhälle att genomföra den omställning som krävs för att Sverige ska nå sina klimatmål. Antogs av bred majoritet i riksdagen och är en nyckelkomponent i Sveriges ansträngningar för att leva upp till Parisavtalet” (Bengtsson, Naturvårdsverket, 2020).
- **Klimatmål** – Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre år 2045 än utsläppen år 1990 (Bengtsson, Naturvårdsverket, 2020) (Bengtsson, Naturvårdsverket, 2020).
  - **Etappmål till 2030 och 2040**
    - 2030 bör vara 63 procent lägre än nivån var 1990
    - 2040 bör vara 75 procent lägre än nivån var 1990
  - **Etappmål för inrikes transporter**
    - Utsläppen från inrikes transporter, förutom inrikesflyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010, vilket konkretiserar den tidigare politiska prioriteringen om att den svenska fordonsflottan ska vara fossiloberoende till 2030.
  - **Kompletterande åtgärder**
    - Upptag av koldioxid i skog och mark till följd av ytterligare åtgärder, alltså utöver de åtgärder som redan genomförs.
    - Utsläppsminskningar genomförda utanför Sveriges gränser, samt
    - Avskiljning och lagring av koldioxid från förbränning av biobränsle, så kallad bio- CCS.
- **EU:s engångsplastdirektiv** – ”den 5 juni 2019 beslutade EU om ett så kallat engångsplastdirektiv som innehåller en rad åtgärder om hur medlemsländerna ska komma till rätta med vissa plastprodukters negativa påverkan på miljön. Sverige arbetar idagsläget fram en lagstiftning för plast för att uppnå EU:s engångsplastdirektiv som ska vara införd senast juli 2021” (Grudin, 2020).
- **Åtta målområden för folkhälsa** – ”juni 2018 beslutade riksdagen om ett omformulerat övergripande folkhälsomål och en reviderad målstruktur för folkhälsopolitiken. Syftet är att skapa en mer långsiktigt och förebyggande struktur för en mer jämlik hälsa i hela befolkningen som underläggar folhälsoarbetet på samtliga samhällsnivåer” (Folkhälsomyndigheten, 2020).

- **Strategin för cirkulär och biobaserad ekonomi** – regeringen har beslutat om en nationell strategi för cirkulär ekonomi som pekar ut riktningen och ambitionen för en långsiktig och hållbar omställning av samhället. Avgörande för att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland (Söderström & Khatemi, 2020).

Figur 1. De fyra fokusområdena i regeringens strategi för cirkulär ekonomi. Illustration: Regeringskansliet

Regional och kommunal nivå

Sverige har en decentraliserad samhällsmodell där kommuner och regioner ansvarar för stora delar av samhällsservicen. Enligt regeringsformen (14 kap. 2 §) och kommunallagen (1 kap. 2 §) sköter kommunen på demokrations och den kommunala självstyrelsens grund de angelägenheter som genom lag har ålagts den kommunala nivån likaväl den regionala nivån (Justitiedepartementet L6, 1974), (Finansdepartementet, 2017).

Det kommunala självstyret möjliggör lokal anpassning utifrån olika behov och förutsättningar. I uppdraget ingår de grundlagsfästa skyldigheterna att främja hållbar utveckling så som de uttrycks i regeringsformen (1 kap. 2 §). Det är på den lokala nivån som de flesta kontakterna mellan det offentliga och medborgare, näringslivet på den lokala nivån och civilsamhället finns. Det är på den lokala nivån som nationella mål, globala åttaganden, EU-rätt och nationell lagstiftning omsätts i praktisk handling.

I kommunens grunduppdrag ingår t.ex. vård, skola, omsorg, samhällsplanering och regionalt utvecklingsarbete som är direkt eller indirekt relaterade till genomförandet av agendans mål (Lövin & Löven, 2020).

Den antagna strategin för regional utveckling för Västernorrland år 2030 tar avstamp Agenda 2030 och de globala målen. Strategins mål är att Västernorrland som plats stärks i ett nationellt och globalt perspektiv, att det är den plats människor väljer leva och besöka och platsen där företag och organisationer väljer att växa. Stärkt folkhälsa, rätt kompetens på arbetsmarknaden, skogen är guld värd och hållbara transporter är några relevanta åtgärder för lyckas uppnå strategins målområden och bygger på samverkan mellan många olika aktörer (Västernorrland, 2020).

Andra handlingsplaner och strategier som är beslutade i region Västernorrland är bland annat länsstyrelsen strategi för energi- och klimatarbete som har fokusområden transporteffektivt samhälle och fossilfria transporter, stark och långsiktig bioekonomi, en hållbar bygg- och fastighetssektor, hållbar konsumtion och framtidens elsystem. Avgörande faktorer är framförallt beteendeförändringar men också samverkan, offentlig upphandling, kompetenshöjning, infrastruktur och förnybar elproduktion (Håll & Helsing, 2019).

I handlingsplanen för Grön infrastruktur som är ett uppdrag från regeringen säger Länsstyrelsen i Västernorrland att biologisk mångfald prioriteras och integreras i den fysiska planeringen. Det handlar om att lyfta blicken och se helheten. Biologisk mångfald är en viktig faktor för att förhindra en förändrat klimat (Lindström, 2020).

I dokumentet Vägledning för lokalt arbete med miljömål och Agenda 2030 beskrivs det där att förutsättningar för att driva ett strategiskt miljö- och hållbarhetsarbete sitter i en genomsam vision om en hållbar kommun, ambitiösa och drivande politiker och tjänstepersoner, och en organisationskultur som främjar samarbete samt en hög medvetenhet om miljö och hållbar utveckling både inom kommunens verksamheter och i lokalsamhället (Persson & Poussart, 2020).

Sollefteå kommun översiktplan för utsikter mot 2030 nämner både lokala miljömål och generellt om hållbar utveckling. Studerar man översiktsplanens innehåll kan man hitta tre delar. Naturkraft, Innovationskraft samt Livskraft vilket tankemässigt har anknytning till de tre dimensionerna som beskriver hållbar utveckling. Det finns förslag och idéer om allt från förnybar elproduktion till etablering av laddstationer men den saknar en tydlig övergripande strategi för ett strategiskt, systematiskt och operativt arbete för hållbar utveckling i Sollefteå kommun (Sollefteå kommun, 2017).

2018 beslutade Sollefteå kommun att delta i Glokala Sverige och att ta fram en strategi för Agenda 2030 (Sollefteå, 2019).

Invärldsanalys

Invärldsanalys grundar sig på kommunens styrdokument och sammanfattar de visioner, målbilder och beslut som idag är fastslagna i dessa.

Syftet med en invärldsanalys är att tydliggöra kommunens ambitioner inom hållbar utveckling och synliggöra hur Sollefteå kommun arbetar med hållbar utveckling idag, för ett samhälle som håller, ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Invärldsanalys beskriver den idag övergripande långsiktiga viljeinriktning som styr de idag aktuella uppdrag och aktiviteter som sker. Den är idag vägledande för beslut och styrning men tar inte detaljerad ställning till utförande eller metoder.

I kommunens vision och övergripande målbild finns idag en överordnad målsättning om hållbar utveckling.

Kommunens vision och övergripande målbild

Visionen pekar ut riktningen för kommunen. Det övergripande verksamhetsmålet nås genom fem utsedda fokusområden härledda från visionen. Utbildning, livsmiljö, förutsättningar för kompetensförsörjning, arbete och tillväxt, omsorg och service.

En förutsättning för att uppnå visionen och den övergripande målbilden är att aktivt arbeta med hållbar utveckling.

”

Sollefteå kommun utvecklas och förnyas med en välutbildad

*befolkning, god livsmiljö, mångfald i företagande, god omsorg och en
välkomnande attityd”*

Sollefteå kommuns vision 2021-2023

”

*Sollefteå kommun ska vara en attraktiv kommun att besöka, bo och
leva i.”*

Sollefteå kommuns övergripande målbild 2021-2023

”

*I Sollefteå bor och lever vi ett gott liv med arbete och fritid och i
social gemenskap. Vi utvecklar intressen, upptäcker nya, själva och
tillsammans med andra i kommunens många aktiva föreningar och nätverk.
Vi värnar och utvecklar vår miljö, vår kultur och vårt kulturarv. Tillväxten
är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar och utvecklas så att vi inte
begränsar våra barns eller framtida generationers möjligheter att också
leva ett gott liv.”*

Målbild hur vi lever och bor i Sollefteå kommun 2030, framtagen via medborgardialoger 2017

Hållbarhet och kommunens fem fokusområden

Sollefteå kommun strävar även idag mot en hållbar utveckling för alla människor, miljön och ekonomin.

Att arbeta hållbart är en förutsättning för att kunna ge våra invånare rätt service av god kvalitet, vara en attraktiv arbetsgivare och skapa en hållbar ekonomisk tillväxt och säkerställa ett hållbart skydd för vår planet och naturresurser.

Kommunen har utsett fem fokusområden i övergripande verksamhetsplan med budget, en sammanfattade målbild under respektive målbild nämns nedan.

Utbildning

Målbild: Sollefteå kommunkoncern har ett brett och utåtriktat samhällsengagemang. En nära samverkan inom kommunorganisationen skapar goda och långsiktiga förutsättningar för barn och unga. Med en god utbildning ges våra barn och ungdomar goda förutsättningar för att brett kunna välja inriktning i livet och främja en livskraftig kommun.

Livsmiljö

Målbild: Tillsammans med kommunmedborgaren som medskapare är vi en attraktiv kommun att bo och leva i. En god livsmiljö med hög grad av delaktighet och inflytande skapar trygghet och välbefinnande. Kommunen dess förbund och bolag verkar för en bibehållen och förbättrad hälsa bland kommunmedborgarna.

Förutsättningar för kompetensförsörjning, arbete och tillväxt

Målbild: Här i Sollefteå kommun är vi både myndighetsutövare och rådgivare, och vår organisation ska kännetecknas av att vi ger god service till de som bor och verkar i vår kommun. Genom att öka attraktionen i våra verksamheter, bolag och förbund och hos vårt näringsliv skapar vi förutsättningar för tillväxt i kommunen, där ett positivt flyttnetto är en viktig effekt av våra insatser. Ett unikt värdskap utmärker oss och vi är alla goda ambassadörer. Tillsammans skapar vi "Ett Sollefteå där man vill arbeta, bo och leva."

Omsorg

Målbild: Kommunmedborgarna känner sig sedda, trygga och respektfullt bemötta. De har tillgång till god vård och omsorg som utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Kommunkoncernens samlade resurser och kompetens används över verksamhets- och ansvarsgränser för att hitta den långsiktigt bästa lösningen för medborgaren.

Service

Målbild: Sollefteå kommun sätter alltid medborgaren i centrum. Medborgaren och aktörer inom kommunen får en hög service. Det är enkelt att få information och kontakt med kommunens verksamheter, bolag och förbund. Vi skapar värde för samtliga medborgare genom grundläggande samhällsservice av god kvalité.

Styrande dokument för kommunens hållbarhetsarbete

Sollefteå kommuns hållbarhetsarbete styrs av lagar, mål och riktlinjer för hållbarhet på global, nationell, regional och lokal nivå.

Sollefteå kommuns styrande dokument finns samlade på kommunens officiella hemsida.

<https://www.sollefteå.se/kommun--politik/kommunfakta/regler-och-styrande-dokument>

Några exempel på dokument som omfattas:

- Styrdokument Kommunfullmäktige
- Översiktsplan Sollefteå
- Övergripande verksamhetsplan med budget
- Plan för folkhälsa och trygghet
- Lokala miljömål
- Avfallsplan
- Sollefteå kommuns arbete med jämställdhet och mångfald
- Friluftspolitisk policy 2019

Nuläge för hållbar utveckling i Sollefteå kommun 2020

Sammanfattat lokalt nuläge för globala målen

Sammanfattande jämförelseresultat baserat på nyckeltalen som är kopplad till de globala målen i Agenda 2030 som finns dokumenterat i Kolada (Kolada, 2019). Ur ett globalt perspektiv tillhör Sverige enligt SGD ranking näst bäst i världen, och jämförelseresultatet nedan är baserat ur ett kommunalt (lokalt) jämförelseperspektiv (SCB, 2019).

Jämförelseresultat < 25 %	Jämförelseresultat 50 %	Jämförelseresultat < 25 %
5. Jämställdhet	2. Ingen hunger	1. Ingen fattigdom
6. Rent vatten och sanitet för alla	3. Hälsa och välbefinnande	4. God utbildning för alla
	8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	7. Hållbar energi för alla
	9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	12. Hållbar konsumtion och produktion
	10. Minskad ojämlikhet	13. Bekämpa klimatförändringarna
	11. Hållbara städer och samhällen	15. Ekosystem och biologisk mångfald
		16. Fredliga och inkluderande samhällen.

Figur 2 Sammanställning av Sollefteå kommuns jämförelseresultat med andra kommuner i Sverige för de globala målen (Kolada, 2019).

Nuläge om systematiskt hållbarhetsarbete

Ett framgångsrikt hållbarhetsarbete kräver några förutsättningar. Nedan är en enkel checklista med avgörande punkter att utvärdera om dessa förutsättningar finns på plats i Sollefteå kommun (Persson & Poussart, 2020). Grön färg är att arbete pågår, gul färg innebär att arbete med frågan är påbörjad och röd färg är att arbetet inte är påbörjat.

Politisk antagen vision med tydlig koppling till Agenda 2030	Politiskt antagna styrdokument som utgår från Agenda 2030	Utförat åtgärder som är konsekvensbedömda och ansvarsfördelade.	Utsedd organisation för hållbarhetsarbetet, t.ex. Ledningssystem för hållbar utveckling	Integrerat åtgärder i verksamhetsplan och budgetprocess
Systematiskt samarbete med lokalt näringsliv, organisationer och invånare	Upparbetat samarbete med omkringliggande kommuner och regionala myndigheter	Systematisk uppföljning av antagna mål och åtgärder	Offentlig redovisning hur arbetet går med att uppnå mål och åtgärder	Strategi för intern och extern kommunikation.

Figur 3. Sammanfattat nuläge om verksamhetsstyrning för Sollefteå kommuns hållbarhetsarbete (Sollefteå, 2019).

Nuläge om processen för systematiskt hållbarhetsarbete

Lokalt arbete med hållbar utveckling kräver att kommunen arbetar i en långsiktig process. Processen omfattar utveckling och framtagande av ett strategiskt program alternativt att ambitionerna arbetas in i befintliga program. Att synliggöra kommunens ambitioner med hållbar utveckling i ett lednings- och styrsystem för sin verksamhet och budget är avgörande.

För ökad transparens i kommunens hållbarhetsarbete är att följa en specifik standard. Där kommunen kan säkerställa nödvändiga delar av processen samtidigt som det finns möjlighet för extern granskning och stöd samt möjlighet till certifiering. En standard ger en fördjupning i förhållande till en vägledning och kan med fördel användas som stöd för verksamhetsutveckling av kommunen hållbarhetsarbete.

ISO 14001:2015 en internationel standard för miljöledning och EMAS (Eco Management and Audit Scheme) som är EU:s frivilliga system för miljöstyrning och miljörevision. Utöver dessa finns en svensk vägledningsstandard för ledningssystem för hållbar utveckling i kommuner, landsting och regioner, SS 854000:2014. Denna vägledningsstandard är den standard som är mest lämplig att använda för ett fortsatt utveckling av hållbarhetsarbete i Sollefteå kommun (Persson & Poussart, 2020).

Processen generellt består av 8 steg (Sollefteå kommun har eller arbetar med de fetmarkerade stegen i utvecklingsarbete med hållbar utveckling):

Processen för strategiskt utvecklingsarbetet		Tidsplan
Steg 1	Planera	Fjärde kvartalet 2019 - 2020
Steg 2	Nulägesutredning, hållbarhetsrapport, beslut om organisation för hållbarutveckling	2020
Steg 3	Påbörja arbetet med målkompassen och verksamhetsmålen kopplingen till Agenda 2030 Sammanställa och analyser resultaten	2021
Steg 4	Ett nytt hållbarhetsrapport	2021
Steg 5	Formulera vision och långsiktiga mål för hållbarhet, det vill säga framtagning av strategi för hållbar utveckling (integrerat i nuvarande styrmodell och styrdokument)	Första kvartal 2022

Steg 6	Förankra, besluta och kommunicera angående vision och långsiktiga mål för hållbarhet	2022
Steg 7	Utforma hållbarhetsåtgärdsplaner och ansvarsfördelning	Påbörjas under 2022
Steg 6	Implementera och genomföra	Påbörjas under 2022
Steg 7	Följa upp aktiviteter i hållbarhetsplaner	Löpande
Steg 8	Nytt hållbarhetsrapport	2022

Bilagor

Strategisk utvecklingsplan för hållbar utveckling – en översiktsbild
inklusive tidsplan och ansvarsfördelning.

Sollefteå kommuns arbete för en hållbar utveckling 2020

Hållbarhetsrapport 2020 – samlad statistik från Kolada kopplad till Agenda
2030

Referenser

- Bengtsson, J. (2020). *Naturvårdsverket*. Hämtat från
<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Sveriges-klimatlag-och-klimatpolitiska-ramverk/> den 22 10 2020
- Bengtsson, J. (2020). *Naturvårdsverket*. Hämtat från
<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Sveriges-klimatlag-och-klimatpolitiska-ramverk/> den 22 10 2020
- Bjurhall, R. (2019). *RUS Länsstyrelserna REgional Utveckling och samverkan*. Hämtat från
<http://extra.lansstyrelsen.se/rus/Sv/r%c3%a5u/V%c3%a4sternorrlands%20%c3%a4n/Sidor/default.aspx> den 29 09 2020
- Bjurhall, R., & Frejarö, K. (2019). *Regional årlig miljömålsuppföljning 2019 i Västernorrland*. Härnösand: Länsstyrelsen Västernorrland.
- Eriksson, H. (2019). *Sverige bästa verksamheter*. Förbättringsakademin.
- Finansdepartementet. (2017). *Kommunallagen (2017:725) Sveriges riksdag*. Hämtat från
https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kommunallag-2017725_sfs-2017-725 den 29 09 2020
- Finansdepartementet. (den 15 11 2020). *Kommunallagen (2017:725)*. Hämtat från Sveriges riksdag: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kommunallag-2017725_sfs-2017-725
- Finansdepartementet/kommunikationsavdelningen. (2018). *Handlingsplan Agenda 2030 2018-2020*. Stockholm: Regeringskansliet.

- Folkhälsomyndigheten. (2020). *Folkhälsomyndigheten*. Hämtat från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsoarbete/folkhalsopolitikens-mal/> den 22 10 2020
- Grudin, I. (2020). *Naturvårdsverket*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Plast/Engangsplast--nya-krav-for-flera-produkter/> den 22 10 2020
- Håll, M., & Helsing, D. (2019). *Energi- och klimatstrategiför Västernorrland 2020-2030*. Härnösand: Länsstyrelsen Västernorrland.
- Justitiedepartementet L6. (1974). *Kungörelse (1974:152) om beslutade ny regeringsform*. Hämtat från https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kommunallag-2017725_sfs-2017-725 den 29 09 2020
- Kolada. (den 09 07 2019). <http://www.kolada.se>. Hämtat från Kolada: https://www.kolada.se/index.php?p=jamforelse&unit_id=16786
- Lindström, K. (2020). *Handlingsplan förgrön infrastruktur i Västernorrland*. Härnösand: Länsstyrelsen Västernorrland.
- Lövin, I., & Löven, S. (2020). *Regeringskansliet*. Hämtat från <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/> den 29 09 2020
- Naturvårdsverket. (2020). *Panorama – ett verktyg som visualiserar klimatomställningen*. Hämtat från <https://app.climateview.global/public/board/ec2d0cdf-e70e-43fb-85cb-ed6b31ee1e09?part=root> den 22 10 2020
- Naturvårdsverket, Boverket, Havs och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Skogsstyrelsen, . . . länsstyrelserna. (2020). *Sveriges miljömål*. Hämtat från <https://www.sverigesmiljomal.se/> den 29 09 2020
- Persson, T., & Poussart, A.-K. (2020). *Vägledning för lokalt arbete med miljömål och Agenda 2030*. Länsstyrelsen Skåne genom RUS – Länsstyrelserna i samverkan.
- Regeringskansliet. (2020). *Cirkulär ekonomi - strategi för omställning i Sverige*. Stockholm: Regeringskansliet .
- SCB. (2019). *Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige - Statistisk lägesbild 2019*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.
- SKR. (den 15 11 2020). *Hur hänger folkhälsa, social hållbarhet och Agenda 2030 ihop?* Hämtat från Sveriges kommuner och regioner:

<https://skr.se/halsasjukvard/folkhalsa/vagledningssystematisktfolkhalsoarbete/faq/hurhangerfolkhalsoarbetesocialhallbarhetochagenda2030ihop.33285.html>

Sollefteå kommun. (2017). *Översiktsplan för Sollefteå kommun - en kraftfull kommun med utsikter mot 2030*. Sollefteå: Sollefteå kommun.

Sollefteå, k. (2019). *Sollefteå kommun, Övergripande verksamhetsplan med budget 2020-2022*. Hämtat från

<https://www.solleftea.se/download/18.1a0ce126173bee4b6482e03/1599201689576/%C3%96vergripande%20verksamhetsplan%202020-2022%20-%20KF%2020190624%20justerad%20Dnr%20KS220%202019.pdf> den 22 10 2020

sustainability@kth.se. (den 06 03 2020). *Ekonomisk hållbarhet*. Hämtat från Kungliga tekniska högskolan: <https://www.kth.se/om/miljo-hallbar-utveckling/utbildning-miljo-hallbar-utveckling/verktygslada/sustainable-development/ekonomisk-hallbarhet-1.431976>

Sverige, U. (u.d.). *Globalamålen .se*. Hämtat från <https://www.globalamalen.se/om-globalamalen/> den 08 10 2020

Söderström, A., & Khatemi, S. (2020). *Regeringskansliet, miljödepartementet*. Hämtat från <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/07/sverige-staller-om-till-en-cirkular-ekonomi/> den 22 10 2020

Västernorrland, R. (2020). *Regional utvecklingsstrategi för Västernorrland 2020-2030 Ett Västernorrland Handlingskraft, livskraft och naturkraft*. Härnösand: Region Västernorrland.